

FOLIA FORESTALIA 63

METSÄNTUTKIMUSLAITOS · INSTITUTUM FORESTALE FENNIAE · HELSINKI 1969

ARNO UUSVAARA

MAAN JA METSÄN OMISTUS SUOMESSA
V. 1965 ALUSSA JA SEN KEHITYS V. 1957—65

LAND AND FOREST OWNERSHIPS IN
FINLAND 1965 AND THEIR DEVELOPMENT
DURING 1957—65

- N:ot 1—18 on lueltu Folia Forestalia-sarjan julkaisuissa 1—41.
 Nrs. 1—18 are listed in the publications 2—41 of the Folia Forestalia series.
- 1966 No 19 Paavo Tiihonen: Puutavaralajitaulukot. 1. Maan eteläpuoliskon mänty ja kuusi.
 No 20 Seppo Grönlund ja Juhani Kurikka: Markkinapuun alueittaiset hankintamäärät vuosina 1962 ja 1964. Lopulliset tulokset.
 Removals of commercial roundwood in Finland by districts in 1962 and 1964. Final results.
- No 21 Kullervo Kuusela: Ålands skogar 1963—64.
 No 22 Eero Paavilainen: Havaiutoja kasvaturpeen käytöstä männyn istutuksessa.
 Observations on the use of garden peat in Scots pine planting.
- No 23 Veikko O. Mäkinen: Metsikön runkoluku keskilämpimän funktiona pohjapinta-alan yksikköä kohti.
 Number of stems in a stand as function of the mean breast height diameter per unity of basal area.
- No 24 Pentti Koivisto: Itä- ja Pohjois-Hämeen koivuvarat.
 Birch resources in the Forestry Board Districts of Itä-Häme and Pohjois-Häme.
- No 25 Seppo Ervasti — Terho Huttunen: Suomen puunkäyttö vuonna 1964 ja vuoden 1965 ennakkotiedot.
 Wood utilization in Finland in 1964 and preliminary data for the year 1965.
- No 26 Sampsä Sivonen ja Matti Uusitalo: Puun kasvatuksen kulut hakkuuvuonna 1965/66.
 Expenses of timber production in Finland in the cutting season 1965/66.
- No 27 Kullervo Kuusela: Helsingin, Lounais-Suomen, Satakunnan, Uudenmaan-Hämeen, Pohjois-Hämeen ja Itä-Hämeen metsävarat vuosina 1964—65.
 Forest resources in the Forestry Board Districts of Helsinki, Lounais-Suomi, Satakunta, Uusimaa-Häme, Pohjois-Häme and Itä-Häme in 1964—65.
- 1967 No 28 Eero Reinius: Valtakunnan metsien V inventoinnin tuloksia neljän Etelä-Suomen metsänhoitolautakunnan soista ja metsäojitusalueista.
 Results of the fifth national forest inventory concerning the swamps and forest drainage areas of four Forestry Board Districts in southern Finland.
- No 29 Seppo Ervasti, Esko Salo ja Pekka Tiililä: Kiinteistöjen raakapuun käytön tutkimus vuosina 1964—66.
 Real estates raw wood utilization survey in Finland in 1964—66.
- No 30 Sulo Väänänen: Yksityismetsien kantohinnat hakkuuvuonna 1965/66.
 Stumpage prices in private forests during the cutting season 1965/66.
- No 31 Eero Paavilainen: Lannoituksen vaikutus rämemännikön juurisuhteisiin.
 The effect of fertilization on the root systems of swamp pine stands.
- No 32 Metsätilastoa. I Metsävaranto.
 Forest Statistics of Finland. I Forest resources.
- No 33 Seppo Ervasti ja Esko Salo: Kiinteistöillä lämmön kehittämiseen käytetyt polttoaineet v. 1965.
 Fuels used by real estates for the generation of heat in 1965.
- No 34 Veikko O. Mäkinen: Viljelykuusikoiden kasvu- ja rakennetunnuksia.
 Growth and structure characteristics of cultivated spruce stands.
- No 35 Seppo Ervasti — Terho Huttunen: Suomen puunkäyttö vuonna 1965 ja ennakkotietoja vuodelta 1966.
 Wood utilization in Finland in 1965 and preliminary data for the year 1966.
- No 36 Eero Paavilainen — Kyösti Virrankoski: Tutkimuksia veden kapillaarisesta noususta turpeessa.
 Studies on the capillary rise of water in peat.
- No 37 Matti Heikinheimo — Heikki Veijalainen: Kiinteistöjen polttoaineverastot talvella 1965/66.
 Fuel stocks of real estates in Finland in winter 1965/66.
- 1968 No 38 L. Runeberg: Förhållandet mellan driftsöverskott och beskattad inkomst vid skogsbeskattningen i Finland.
 The relationship between surplus and taxable income in forest taxation in Finland.
- No 39 Matti Uusitalo: Puun kasvatuksen kulut hakkuuvuonna 1966/67.
 Costs of timber production in Finland during the cutting season 1966/67.
- No 40 Jorma Sainio — Pentti Sorrola: Eri polttoaineet teollisuuden lämmön ja voiman sekä kiinteistöjen lämmön kehittämisessä vuonna 1965.
 Different fuels in the generation of industrial heat and power and in the generation of heat by real estates in 1965.
- No 41 Pentti Rikkinen: Havupaperipuiden kuorimishäviö VK-16 koneella kuorittaessa.
 The barking loss of coniferous pulpwood barked with VK-16 machines.
- No 42 Kullervo Kuusela ja Alli Salovaara: Etelä-Savon, Etelä-Karjalan, Itä-Savon, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon ja Keski-Suomen metsävarat vuosina 1966—67.
 Forest resources in the Forestry Board Districts of E-Sa, E-Ka, I-Sa, P-Ka, P-Sa and K-S in 1966—67.

Luettelo jatkuu 3. kansisivulla

FOLIA FORESTALIA 63

Metsäntutkimuslaitos. Helsinki 1969

Arno Uusvaara

MAAN JA METSÄN OMISTUS SUOMESSA V. 1965 ALUSSA JA SEN KEHITYS V. 1957–65

Tilastoihin ja tiedusteluun perustuva selvitys

Land and forest ownerships in Finland 1965 and their
development during 1957–65

A report based on statistics and inquiries

ALKUSANAT

Metsäntutkimuslaitoksen metsänarvioimisen tutkimusosastossa on v. 1964–67 laadittu tilasto, jonka avulla on tarkoitus tarkistaa valtakunnan metsien V inventoinnissa saatuja omistajaryhmittäisiä pinta-alatietoja. Tutkimuksen taulukko-osa sisältää tämän työn tulokset. Samalla on katsottu aiheelliseksi suppeasti tarkastella sitä kehitystä, joka maanomistusoloissamme on tapahtunut vuoden 1957 jälkeen.

Tilaston kokoamisen aloitti tohtori Mikko Ilvessalo. Hänen siirryttyään toisiin tehtäviin

on aineiston keruusta ja käsittelystä pääasiassa vastannut allekirjoittanut. Tarpeellisen laskentatyön on suorittanut neiti Lyyli Ilvessalo.

Haluan tässä yhteydessä erityisesti kiittää esimiestäni, professori Kullervo Kuusela, joka on antanut ohjeitaan ja arvokasta apuaan niin aineiston keruussa ja käsittelyssä kuin myös käsikirjoituksen laadinnassa, sekä kaikkia niitä lukuisia sekä julkisella että yksityisellä sektorilla toimivia, joiden apua olen joutunut käyttämään etenkin aineiston kokoamisvaiheessa.

Helsingissä toukokuussa 1969.

Arno Uusvaara

SISÄLLYS:

	Sivu
ALKUSANAT	1
1. JOHDANTO	3
2. KÄSITTEITÄ JA MÄÄRITELMIÄ	3
21. Omistajaryhmittely	3
22. Maankäyttöluokat	4
3. AINEISTON KERUU	4
31. Valtio	4
32. Kunnat	5
33. Seurakunnat	5
34. Osakeyhtiöt	6
35. Yhteisöt	6
36. Yksityismetsät sekä kokonais- ja metsäala	6
37. Ahvenanmaan maakunta	6
4. MAANOMISTUSSUHTEET JA NIIDEN VIIMEAIKAINEN KEHITYS	7
41. Valtion maan- ja metsänomistus	7
42. Kuntien maanomistus	9
43. Seurakunnat	9
44. Osakeyhtiöt	10
45. Yhteisöjen maan- ja metsänomistus	11
46. Yksityisomistus	12
5. AINEISTON LUOTETTAVUUS	13
KIRJALLISUUS	15
SUMMARY IN ENGLISH	16

TAULUKOT:

	Sivu
1. Koko maapinta-alan jakaantuminen omistajaryhmittäin 1. 1. 1965. Koko maa sekä maan etelä- ja pohjoispuolisko.	17
2. Koko maapinta-alan jakaantuminen omistajaryhmien kesken piirimetsälautakuntien toiminta-alueittain.	19
3. Metsäalan jakaantuminen omistajaryhmittäin 1. 1. 1965. Koko maa sekä maan etelä- ja pohjoispuolisko.	21
4. Metsäalan jakaantuminen omistajaryhmien kesken piirimetsälautakuntien toiminta-alueittain 1. 1. 1965.	23
5. Valtion maaomaisuus piirimetsälautakunnittain 1. 1. 1965.	25
6. Metsähallinnon taloustoiminnan piiriin kuuluva maa piirimetsälautakunnittain 1. 1. 1965.	26
7. Metsäteollisuusyhtiöiden maanomistus piirimetsälautakunnittain vuoden 1965 alussa.	27
8. Kunnallinen maaomaisuus piirimetsälautakunnittain 1. 1. 1965.	27
9. Seurakuntien maanomistus piirimetsälautakunnittain 1. 1. 1965.	28
10. Yhteismetsät piirimetsälautakunnittain 1. 1. 1965.	28
11. Suomen metsänomistus vuosina 1957 ja 1965. Metsäala, koko maa sekä maan etelä- ja pohjoispuolisko.	29
12. Suomen maanomistus vuosina 1941–64.	30
13. Suomen metsänomistus vuosina 1941–64.	31

1. JOHDANTO

Tietoja maamme maan- ja metsänomistus-suhteista on saatavissa ensi sijassa seuraavista lähteistä: maataloustilastosta, valtakunnan metsien inventoinneista sekä niitä varten laadituista tarkistustilastoista (ILVESSALO 1959). Maatalouslaskennan yhteydessä laadittavat maanomistustilastot ovat peräisin vuosilta 1941 (Maatalous 1948), 1950 (Maatalous 1954) sekä 1959 (Maatalouden 1959; Maatalous 1962). Näistä viimeksi mainittu on ajanmukaisin. Valtakunnan metsien inventointien yhteydessä saadut omistajaryhmittäiset tiedot taas kohdistuvat inventointien ajankohtiin ja on julkaistu inventointien tulosten yhteydessä (esim. ILVESSALO 1957).

Inventointien yhteydessä saatavia omistajaryhmittäisiä pinta-alatietoja haittaavat yleensä tilastolliset satunnaisvirheet, jotka ovat suhteellisesti sitä suurempia, mitä pienemmästä alueesta on kysymys. Jotta näiden tulosten tarkkuutta ja luotettavuutta voitaisiin paremmin tarkkailla, on metsäntutkimuslaitoksen metsänarvioimisen tutkimusosastossa valtakunnan metsien III inventoinnista lähtien pyritty inventointien kanssa samanaikaisesti laatimaan erillinen maanomistustilasto, joka perustuu suoraan maanomistajilta tai omistajaryhmiltä sekä tarkoitukseen sopivista tilastoista kerättyihin tietoihin. Tällaisen tilaston etuna on, että tulosten luotettavuus ei muutu alueen koon mukana. Sen avulla on mahdollista saada luotettavia ja tarkkoja tietoja eri omistajaryhmien maaomaisuudesta esim. piirimetsälautakunnittain. Tällä

seikalla on suuri merkitys silloin, kun alueittaisia hakkuumahdollisuuksia laskettaessa halutaan tietää, kuinka nämä mahdollisuudet jakaantuvat eri omistajaryhmien kesken. Näitä tilastoja on tähän mennessä laadittu metsäntutkimuslaitoksessa kaksi, ensimmäinen vuosien 1953 ja 1954 vaihteessa ja toinen vuosien 1957 ja 1958 vaihteessa (ILVESSALO 1959).

Kun valtakunnan metsien V inventointi v. 1964 alkoi, tuli samalla tarpeelliseksi uuden ja ajanmukaisen maanomistustilaston laatiminen. V inventoinnin yhteydessä tapahtunut aineiston keruu tilastoa varten aloitettiin metsänarvioimisen tutkimusosastossa vuoden 1964 loppupuolella, ja sitä jatkettiin kahden seuraavan talven aikana, kunnes se keväällä 1967 saatiin päätökseen. Aineisto pyrittiin kokoamaan saatavissa olevista tilastoista ja selvityksistä. Niitten omistajaryhmien pinta-alat, joista ei ollut saatavilla ajanmukaista, riittävää ja luotettavaa tilastomateriaalia, selvitettiin tiedusteluilla. Työmenetelmät ovat siten olleet suurin piirtein samat, joita ILVESSALO käytti (1959). Näiden kahden tilaston pinta-aloja voitaneen näin ollen pitää keskenään vertailukelpoisina. Vertailun mahdollistamiseksi on ILVESSALON (1959) taulukoiden rakenne pieniä poikkeuksia lukuunottamatta säilytetty. Sen sijaan taulukoiden määrää on lisätty esittämällä eri omistajaryhmien maaomaisuuden jakaantuminen maankäyttölajien mukaan piirimetsälautakunnittain niin laajasti kuin on ollut mahdollista.

2. KÄSITTEITÄ JA MÄÄRITELMIÄ

21. Omistajaryhmittely

Tilaston omistajaryhmittely on sama kuin valtakunnan metsien V inventoinnissa:

1. Valtio
2. Kunnat
3. Seurakunnat
4. Osakeyhtiöt
5. Yhteisöt
6. Yksityismetsät

Valtion maaomaisuudessa on erotettu kaksi alaryhmää: valtio a, johon kuuluvat valtion metsäomaisuutta hoitavat metsähallitus ja metsäntutkimuslaitos, sekä valtio b, johon kuuluvat kaikki muut valtion virastot ja laitokset, joilla on hallinnassaan maaomaisuutta.

Omistajaryhmä "Kunnat" sisältää kaupunkien, kauppaloiden, maalaiskuntien sekä kun-

tainliittojen hallintaan kuuluvat maa-alueet. Ryhmä ei ole täysin vertailukelpoinen inventoinnin ja ILVESSALON (1959) lukujen kanssa, koska näissä kummassakin on kuntainliittojen maaomaisuus luokiteltu yhteisömetseen kuuluvaksi. Verotus-ym. syistä on kuntainliittojen maaomaisuutta tässä yhteydessä pidetty paremmin tähän ryhmään sopivana. Niiden maaomaisuus on kuitenkin taulukoissa omana alaryhmänään, joten vertailut voidaan tehdä helposti.

Seurakuntien maanomistus sisältää evankelis-luterilaisten seurakuntien lisäksi myös kaikkien muiden maassa toimivien kirkkokuntien maaomaisuuden.

Osakeyhtiöiden maanomistus sisältää kaksi alaryhmää: metsäteollisuusyhtiöt sekä muut osakeyhtiöt. Metsäteollisuusyhtiöihin on luettu vain ne puunjalostusteollisuutta harjoittavat osakeyhtiöt, jotka ovat Suomen Puunjalostusteollisuuden Keskusliiton jäseniä. Ryhmään ”muut osakeyhtiöt” on luettu kaikkien muiden osakeyhtiöiden omistuksessa olevat maat. Ryhmä on erittäin kirjava: siihen kuuluvat mm. kaikkien vakuutusyhtiöiden, liikepankkien ja keskusosuuskuntien (SOK, OTK, OKO, Hankija jne.) yms. omistamat metsät. Yhteisömetseen kuuluviksi on sen sijaan luettu mm. asunto-osakeyhtiöiden ja säästöpankkien metsät. Yksi-

tyismaihin on luettu sellaiset yhden tai useamman henkilön omistamat tilat, jotka on verotus- tai muista syistä rekisteröity osakeyhtiöiksi, sekä osakeyhtiöiden omistajien tai osakkaiden nimissä olevat tilat. Yleensä tässä yhteydessä on pyritty täysin samanlaiseen luokitukseen valtakunnan metsien inventoinnin omistajaryhmittelyn kanssa.

Yhteisömetseen on omina alaryhminään luettu yhteismetsät sekä muiden yhteisöjen metsät. Viimeksi mainittu ryhmä sisältää mm. kaikkien säätiöiden, metsäteollisuusyhtiöiden eläkesäätiöt mukaan luettuna, osuuskuntien (osuuskaupat, osuusmeijerit, osuuskassat), uitto-ym. yhdistysten ja seurojen, säästöpankkien, piirimetsälautakuntien, metsänhoitoyhdistysten sekä jakokuntien yhteisalueiden maaomaisuuden.

Yksityismetsien ryhmään kuuluvat fyysisten henkilöiden omistusten lisäksi myös kuolinpesien, perikuntien sekä ns. tilayhtymien omistamat tilat. Asutushallituksen hallinnassa olevia maita ei ole tässä erotettu, kuten ei inventoinnissakaan, vaan ne on kaikki luettu yksityismaihin kuuluviksi. Tämä johtuu siitä, että tilat vaihtavat nopeasti omistajaa ja tarkkojen tietojen saanti omistussuhteista on sen vuoksi hankalaa. Asutushallituksen hallinnassa olevien maiden selvittäminen erikseen ei tämän työn yhteydessä ollut mahdollista.

22. Maankäyttöluokat

Metsäala sisältää eri omistajaryhmiä koskevilla tiedoilla vaihtoehtoisesti joko kasvullisen ja huonokasvuisen metsämaan, veroluokat I–V, tai nykyisen käsitteen mukaiset metsämaan ja kitumaan.

Joutomaahan on yleensä pyritty sisällyttämään vain metsätalouden joutomaa. Eräissä tapauksissa tähän luokkaan voi kuulua pienialaisia tie-, tontti- ja soranottoalueita.

Muu maa sisältää sen pinta-alan, joka jää jäljelle vähennettäessä kokonaisalasta metsäala ja joutomaa. Pääasiassa se koostuu maatalousmaasta, mutta siihen on sisällytetty myös tie-, tontti- ja soranottoalueet. Niissä ryhmissä, joissa joutomaata ei ole voitu erottaa, on se sisällytetty tähän maankäyttöluokkaan.

3. AINEISTON KERUU

31. Valtio

Tiedot valtion omistuksessa olevien maiden pinta-aloista hankittiin suoraan asianomaisista virastoista tai laitoksista. Epäselviä kohtia tarkistettiin ja täydennettiin Valtion kiinteän omaisuuden luettelon (1965) perusteella.

Eniten vaikeuksia tuotti maantie- ja rautatiealueitten selvittely. Teiden pinta-ala arvioi-

tiin siten, että arvioidulla keskimääräisellä tieleveydellä kerrottiin tiepituus. Tie- ja vesirakennushallituksesta annettujen tietojen mukaan on teiden keskimääräinen leveys nykyään:

maantiet	noin 16 metriä
paikallistiet	” 10 ”

Edellä mainittuihin tieleveyksiin on otettu myös TVH:n hallinnassa olevat soranotto-, varasto-, ym. alueet. Teiden pitäjakohtainen pituus saatiin vuosittain ilmestyvästä TVH:n tilastosta (Yleisten teiden . . . 1. 1965). Valtion omistuksessa olevien teialueitten pinta-ala on näin saatua arviota huomattavasti pienempi, koska laki ei aina vaadi tiepohjaa lunastettavaksi valtiolle. Kokonaan valtiolle kuuluvien teialueiden selvittely ei tämän tilaston puitteissa olisi ollut mahdollista eikä sitä voida pitää tarpeellisenakaan.

Valtion rautateiden omistaman maan kokonaisalaa koskeva luku vaihtelee huomattavasti eri tilastoissa (Maatalous 1954; ILVASSALO 1959; Valtion kiinteän . . . 1965). Näiden käyttökelpoisuutta tarkasteltiin aluksi vertailemalla kunkin tilaston perusteella saatavia ratalinjan keskileveyksiä sekä keskenään että sellaisten eri puolilta maata valittujen rataosuuksien keskileveyteen, joista se voitiin tarkasti määrit-

tää lunastuspäätösten perusteella. Lähinnä oikeaa näytti olevan v. 1950 maatalouslaskennan mukainen pinta-ala 30 846 ha (Maatalous 1954). Tätä lukua korjattiin sitten vuoden 1950 jälkeen rakennettujen ratojen lisäyksen suhteessa, jolloin kokonaispinta-alaksi saatiin 1. 1. 1965 noin 35 600 ha. Kokonaisala jaettiin sitten piirimetsälautakunnittain ratalinjan pituus x leveys periaatetta käyttäen ottamalla huomioon ratojen koko ja suurimpien risteysasemien määrä kullakin alueella. Metsäala selvitettiin erikseen rautatiehallituksen puutavaratoimiston tietojen perusteella.

Rata-alueiden lopullinen siirtyminen valtiolle uusia ratoja rakennettaessa kestää yleensä 3–5 vuotta niiden valmistumisen jälkeen. Nyt arvioitu kokonaispinta-ala 35 600 ha sisältää kuitenkin kaiken rautatiehallituksen käytössä olevan maan, myös uusimmat samoin kuin rakenteilla olevat radat kuten Parkanon ja Parikkala–Onkamon radat.

32. Kunnat

Tämän ryhmän maanomistus selvitettiin kokonaisuudessaan tiedusteluilla. Oheisten taulukoiden tiedot perustuvat siten asianomaisista kunnallisista virastoista saatuihin ilmoituksiin. Kahdesta kauppalasta jäivät tiedot saamatta.

Kuntainliittojen maaomaisuudesta saatiin hajatietoja kaupunkien, kauppaloiden ja maalais-

kuntien antamista vastauksista. Kunnalliskalenterin (1965) mukaan käytiin sitten läpi kaikki kuntainliitot, ja maanomistustiedot pyydettiin kaikilta sellaisilta, joiden tiedettiin tai oletettiin omistavan maata. Tällaisia olivat mm. kaikki parantolat ja työlaitokset, useimmat alue- ja paikallissairaalat sekä jotkut kunnalliskodit.

33. Seurakunnat

Seurakuntien maaomaisuuden selvittelyssä käytettiin lähdetilastona vuoden 1964 tilinpäätöskertomuksia, jotka saatiin kirkkohallituksesta tätä varten käytettäväksi. Niissä ilmeni kuitenkin melko runsaasti vajavuuksia, etenkin joutomaan ja muun maan osalta tiedot olivat puutteellisia. Verrattaessa tilinpäätöskertomusten pinta-alatietoja maatalouslaskennan pitäjittäiseen tilastoon (Maatalous . . . 1959) voitiin eräiden seurakuntien kohdalla todeta tuntuvia

eroja. Tämän vuoksi jouduttiin lähettämään tiedustelu kaikkiaan 165 seurakunnalle. Vastaukset saatiin lähes kaikilta, ja vain muutamassa seurakunnassa jouduttiin käyttämään maataloustilaston (Maatalous . . . 1959) pinta-alatietoja, jotka tarkistettiin kirkkohallituksessa säilytettävistä metsätaloussuunnitelmista.

Muut kirkkokunnat saatiin Valtiokalenterista (1965) ja niiden maaomaisuus selvitettiin myös tiedusteluteitse.

34. Osakeyhtiöt

Pääosa metsäteollisuusyhtiöiden pinta-alatiedoista saatiin paperipuu-yhtymien kautta. Niitä täydennettiin tiedusteluin niiden yhtiöiden osalta, jotka eivät kuulu paperipuu-yhtymiin mutta ovat Puunjalostusteollisuuden Keskusliiton jäseniä. Täydennyksiä jouduttiin tekemään myös eräisiin paperipuu-yhtymiltä saatuihin tietoihin lähinnä joutomaasta ja muusta maasta käyttämällä hyväksi maataloustilaston tilakortistoja.

Länsi- ja Keski-Suomen paperipuu-yhtymien aluetta koskevat tiedot ovat vuodelta 1966, Itä- ja Pohjois-Suomen ajankohdalta 1. 1. 1965.

Tiedot muiden osakeyhtiöiden maanomistuksesta hankittiin poimimalla vuoden 1959 maatalouslaskennan tilakortistoista tätä ryhmää koskevat pinta-alatiedot. Niiltä yhtiöiltä, joiden todettiin omistavan maata runsaasti, pyydettiin

ajantasaiset tiedot. Kaikkien toiminimien nimet tarkistettiin myös Sinisen Kirjan (1966) ja puhelinluetteloiden avulla, ja pinta-aloista karsittiin pois niiden yhtiöiden maaomaisuus, joiden ei enää todettu olevan toiminnassa. Samalla pyrittiin karsimaan kaikki sellaiset osakeyhtiöiksi rekisteröidyt tilat, kuten esim. eräät suurtilat ja kartanot, jotka käytännössä ovat yksityistiloja mutta jotka verotus- ym. syistä on rekisteröity osakeyhtiöiksi (vrt. s. 4).

Maanomistustiedot puuttuvat niistä yhtiöistä, jotka ovat aloittaneet toimintansa sen jälkeen, kun aineisto maataloustilastoa varten kesän 1959 aikana kerättiin. Vaikka tämän seikan vaikutus lopullisiin tuloksiin lienee vähäinen, on se kuitenkin syytä huomata ryhmän pinta-alojen luotettavuutta tarkasteltaessa.

35. Yhteisöt

Yhteismetsien maanomistustiedot saatiin Keskusmetsälautakunta Tapiosta. Muiden yhteisöjen osalta tiedot hankittiin vuoden 1959 maatalouslaskennan tilakortistosta. Koska maataloustilaston ryhmitys ei ole tässä omistajaryhmässä täysin sama kuin valtakunnan metsien inventoinnissa käytetty, käytiin ryhmää varten tarvittava tila-aineisto kokonaan läpi. Näin voitiin karsia pois mm. kaikki tilayhtymät, jotka

tässä tilastossa on katsottu yksityismaiksi. Samalla voitiin korjata tiedot metsäteollisuuden eläkesäätiöiden maanomistuksesta, joka siis sisältyy tämän ryhmän pinta-aloihin.

Vaikka maataloustilasto ei enää kaikissa suhteissa olekaan ajan tasalla, voitaneen tämän ryhmän pinta-aloja mainitut korjaukset huomioon ottaen pitää verrattain luotettavina.

36. Yksityismetsät sekä kokonais- ja metsäala

Kokonaismaa-ala vuoden 1964 lopussa saatiin Tilastollisesta vuosikirjasta (1965), ja on sama kuin valtakunnan metsien V inventoinnissa käytetty. V inventoinnin metsä- ja kitumaan prosenttilukuja käyttäen laskettiin sitten maan eteläpuoliskon metsäala piirimetsälautakunnittain. Vaikka uusi metsämaa-käsite sisältää entisen kasvullisen ja huonokasvuisen metsämaan (Metsätilastoa I, 1967), niin oikeammaksi ja kokonaisuutta paremmin vastaavaksi katsottiin metsäalan määrittely metsä- ja kitumaan yhteisalaksi. Tätä käsitystä tukee sekin, että V inven-

toinnin tulosten mukaan V veroluokan osuus kitumaan koko alasta on maan eteläpuoliskossa ollut noin 61 %.

Maan pohjoispuoliskossa taas metsäala käsittää valtakunnan metsien III inventoinnin mukaisen kasvullisen ja huonokasvuisen metsämaan.

Yksityismaiden pinta-ala laskettiin vähentämällä näin saadusta maa- ja metsäalasta kaikkien muiden omistajaryhmien hallussa olevan pinta-alan määrä.

37. Ahvenanmaan maakunta

Ahvenanmaan maanomistusta koskevat tiedot saatiin suoraan maakuntahallituksen metsäosastolta.

4. MAANOMISTUSSUHTEET JA NIIDEN VIIMEAIKAINEN KEHITYS

Maan- ja metsänomistussuhteiden viimeaikainen kehitys on parhaiten nähtävissä taulukoista 12 ja 13, joihin on kerätty saatavissa olevat tiedot vuodesta 1941 lähtien. Maataloustilaston luvut eivät kuitenkaan joka kohdassa ole täysin vertailukelpoisia taulukoiden muiden lukujen kanssa. Eroja esiintyy mm. asutushallituksen maissa, jotka inventoinneissa samoin kuin IL-VESSALON (1959) tilastossa on luettu kuuluviksi yksityismaihin mutta maataloustilastossa valtion maaomaisuuteen. Tästä johtuu, että valtion maanomistuksen suhteellinen osuus muo-

dostuu suuremmaksi ja yksityismaiden suhteellinen osuus pienemmäksi kuin muissa tilastoissa, mikä on selvästi havaittavissa taulukoiden 12 ja 13 luvuista. Jonkin verran eroja on myös yhteisömetisien ryhmässä (vrt. s. 6). Maataloustilaston vertailukelpoisuutta heikentää myös se seikka, että siinä saatu kokonaisala on aina jäänyt pienemmäksi kuin Tilastollisessa vuosikirjassa mainittu vastaavan ajankohdan pinta-ala. Tämän ns. selvittämättömän alan on selitetty sisältävän pääasiassa yksityismaita (Maatalous III, 1954).

41. Valtion maan- ja metsänomistus

Seuraava taulukko esittää valtion sekä sen metsäomaisuutta hoitavan metsähallituksen

maa- ja metsäalat vuosien 1957 ja 1964 lopussa sekä niissä tapahtuneet muutokset.

Valtion maa- ja metsäomaisuus vuosien 1957 ja 1964 lopussa.

Total and forest land areas owned by State at the end of the years 1957 and 1964.

Kokonaismaa-ala — Total land area:

Vuosi Year	Eteläpuolisko <i>Southern Finland</i>		Pohjoispuolisko <i>Northern Finland</i>		Koko maa <i>Whole country</i>	
	Valtio State	Metsähall. St. Board of For.	Valtio State	Metsähall. St. Board of For.	Valtio State	Metsähall. St. Board of For.
	1000 hehtaaria — 1000 hectares					
1957	1 000	862	8 377	8 244	9 377	9 106
1964	1 006	817	7 751	7 588	8 757	8 405
Lisäys (+) tai vähennys (-) <i>Increment (+) or decrement (-)</i>	+ 6	- 45	-626	-656	-620	-701

Metsäala — Forest area:

1957	755	710	5 208	5 137	5 963	5 847
1964	722	663	4 738	4 658	5 460	5 321
Lisäys (+) tai vähennys (-) <i>Increment (+) or decrement (-)</i>	- 33	- 47	-470	-479	-503	-526

Metsähallituksen maaomaisuus on vähentynyt 81 000 ha enemmän kuin valtion koko maaomaisuus. Tämä johtuu toisaalta muille valtion laitoksille tapahtuneista maa-alueiden siirroista, joiden määrä v. 1958–64 on ollut koko maassa noin 21 600 ha (Metsähallitus 1960–1966), sekä toisaalta muiden valtion laitosten maanhankinnasta lähinnä yksityiseltä sektorilta. Eniten on lisääntynyt tie- ja vesirakennushallituksen hallinnassa oleva pinta-ala. Tämä johtuu osaksi laskentaperusteiden muutoksista (vrt. s. 4–5), osaksi maantie- ja rautatieverkon viime vuosien huomattavasta kasvusta. Metsähallitus on luovuttanut muille valtion laitoksille pääasiassa metsäomaisuutta; suurimpina maansaajina ovat olleet metsäntutkimuslaitos ja puolustuslaitos.

Valtion maiden tuntuva väheneminen aiheutuu pääasiassa asutustoiminnasta. Metsähallinnon asutukseen luovuttaman maan määrä on vuoden 1958 alusta vuoden 1964 loppuun ollut koko maassa 722 856 ha eli yli 100 000 ha/v. Määrä on hieman suurempi kuin metsähallinnon maaomaisuuden väheneminen vastaavana aikana. Tämä johtuu siitä, että metsähallitus

saa joka vuosi haltuunsa jonkin verran uutta maata sekä ostojen välityksellä että asutustoiminnan yhteydessä käyttämättä jääneiden tilojen palautuessa valtiolle.

Asutustoiminnan painopiste on viime vuosina ollut Pohjois-Suomessa. Maan eteläpuoliskossa metsähallitus on luovuttanut asutukseen maa-alaa kyseisenä ajanjaksona vain vajaat 40 000 ha, joka määrä on noin 5.5 % koko luovutetusta maa-alasta. Asutustoiminta on siis Etelä-Suomessa jo verrattain vähäistä, ja ilmeisesti vähenevä suuntaus tulee jatkumaan, koska tarkoitukseen sopivat valtion maat alkavat olla lopussa. Asutustoiminta on Etelä-Suomessa ollut vilkkainta siellä, missä valtio omistaa laajimmat metsäalueet, kuten Satakunnassa, Pohjois-Hämeessä ja Pohjois-Karjalassa.

Valtion metsätaloutta hoitavien laitosten, metsähallituksen ja metsäntutkimuslaitoksen, hallinnassa oleva metsäala oli vuoden 1965 alussa noin 5 406 000 ha. Tähän sisältyy kuitenkin runsaasti taloustoiminnan ulkopuolella olevia alueita. Näiden määrä on esitetty seuraavassa taulukossa.

Taloustoiminnan ulkopuolella olevat alueet.
Areas outside forest operations.

	Etelä- puolisko <i>Southern Finland</i>	Pohjois- puolisko <i>Northern Finland</i>	Koko maa <i>Whole country</i>
	1000 hehtaaria – 1000 hectares		
Luonnon- ja kansallispuistot sekä muut luonnonsuojelu- ja aarnialueet – <i>Nature and National parks and other areas for conservation of nature</i>	14	213	227
Puistometsät sekä yleishyödylliset alueet <i>Park forests and other recreational areas</i>	11	155	166
Taloustoiminnan ulkopuolella olevat suojametsät <i>Protection forests out of use</i>	–	1 824	1 824
Asutustoimintaan varatut (Hakkuukielloalueet) <i>Forests reserved for colonization (Areas of prohibited cutting)</i>	42	334	376
Yhteensä – Total	67	2 526	2 593

Kun myös eräiden muiden valtion laitosten, kuten puolustuslaitoksen sekä maatalous-, sosiaali- ja oikeusministeriön, hallinnassa on jonkin verran taloustoiminnan piiriin kuuluvaa

metsäomaisuutta, voitaneen arvioida, että valtion hallinnassa oleva, taloustoiminnan piiriin kuuluva metsäala oli vuoden 1965 alussa seuraava:

Eteläpuolisko Pohjoispuolisko Koko maa
 taloustoiminnan piirissä oleva metsäala, 1000 ha
 653 3 556 4 209

Metsähallinnon taloustoiminnan piiriin kuu-
 luva maa on piirimetsälautakunnittain esitetty
 taulukossa 6.

42. Kuntien maanomistus

Kuntien maaomaisuus on ajanjaksona 1957–64 muuttunut oheisen taulukon mukaisesti.

Kuntien maa- ja metsäomaisuus vuosien 1957 ja 1964 lopussa.

Total and forest land areas of cities, towns and communes at the end of the years 1957 and 1964.

Maan osa <i>Part of country</i>	Maaluokka <i>Land class</i>	Vuosi — Year		Lisäys <i>Increment</i>
		1957	1964	
		1000 hehtaaria <i>1000 hectares</i>		
Eteläpuolisko <i>Southern Finland</i>	Metsäala <i>Forest land</i>	223.2	247.6	24.4
	Kokonaisala <i>Total land area</i>	303.9	341.9	38.0
Pohjoispuolisko <i>Northern Finland</i>	Metsäala <i>Forest land</i>	65.4	69.1	3.7
	Kokonaisala <i>Total land area</i>	95.4	100.2	4.8
Koko maa <i>Whole country</i>	Metsäala <i>Forest land</i>	288.6	316.7	28.1
	Kokonaisala <i>Total land area</i>	399.3	442.1	42.8

Kokonaisala on lisääntynyt vuodesta 1957 noin 10.7 %. Maankäyttöluokkaan ”muu maa”, jonka lisäys on noin 14 700 ha, sisältyy huomattava määrä metsätalouden joutomaata, joten metsätalouden piiriin kuuluvan maan lisäys koko maassa lienee noin 35 000 ha. Tulos ei

vaikuta yllättävältä, kun muistetaan, että kunnat samoin kuin kaupungit ja kauppalatkin ovat viime vuosina ostaneet paikoin runsaastikin maita osaksi kunnallisten tehtäviensä hoitamiseksi osaksi työllisyysnäkökohtien vuoksi.

43. Seurakunnat

Seurakuntien maa- ja metsäomaisuus on ollut vuosina 1957 (ILVESSALO 1959), 1959 (Maatalous . . . 1959) ja 1964 seuraava:

Vuosi	Metsäala hehtaaria	Kokonaisala
1957	130 600	158 400
1959	127 000	149 900
1964	125 300	160 000

Maaomaisuudessa ei näytä tapahtuneen suuriakaan muutoksia. Maan etelä- ja pohjoispuoliskossa tilanne on sama, ja pinta-alojen vaihtelu näiden kolmen tilaston kesken erittäin vähäistä.

44. Osakeyhtiöt

Osakeyhtiöiden maan- ja metsänomistus on koko maassa kehittynyt seuraavasti:

Vuosi	Metsäala hehtaaria	Kokonaisala
1957	1 519 600	1 700 400
1959	1 509 900	1 751 700
1964	1 398 000	1 681 300

Vuoden 1964 luvut ovat selvästi muita pienemmät. Tämän omistajaryhmän maista on metsäteollisuusyhtiöillä noin 94 %. Sen maaomaisuus on muuttunut vuodesta 1957 seuraavasti:

	Metsäala 1000 ha		Kokonaisala 1000 ha	
	Vuoden		Vuoden	
	1957	1964	1957	1964
	lopussa		lopussa	
Maan eteläpuolisko	1 157	1 062	1 259	1 220
” pohjoispuolisko	286	268	338	359
Koko maa	1 443	1 330	1 597	1 579

Pohjois-Suomessa kokonaisalassa tapahtunutta lisäystä lukuun ottamatta näyttäisi metsäteollisuuden maaomaisuus vähentyneen vuodesta 1957. Mielenkiintoisen vertailukohdan tarjoaa Puunjalostusteollisuuden Keskusliiton pinta-alatilasto jäsenyhtiöiden maan- ja metsänomistuksesta (LINNAMIES 1966 ja 1968):

Puunjalostusteollisuuden maanomistus v. 1957–1964.

Land ownership of Finnish pulp and paper industry during the years 1957–1964.

Vuosi Year	Metsäala Forest land 1000 hehtaaria	Kokonaisala Total land area 1000 hectares
1957	1 400	1 574
1958	1 378	1 561
1959	1 380	1 566
1960	1 396	1 574
1961	1 400	1 586
1962	1 397	1 587
1963	1 390	1 587
1964	1 390	1 590

Asetelma osoittaa, että kokonaisala on vuosi vuodelta tasaisesti joskin hitaasti lisääntynyt, kun taas metsäala on pysynyt suurin piirtein ennallaan. Ilmeisesti tämä on kehityksen yleisuunta, sillä Puunjalostusteollisuuden Keskus-

liitossa laadittavaa tilastoa, jonka vuotuiset tiedot käsittävät samat yhtiöt, on pidettävä suhteellisen luotettavana. Tämän tilaston luotettavuutta tukee sekin, että asutustoiminnan vaikutus yhtiöiden metsiin on viime vuosina ollut verrattain vähäinen, sillä teollisuuden maanhankinta- ja maankäyttölain mukaisesti asutustarkoituksiin luovuttaman maan määrä on kyseisenä ajanjaksona ollut alle 25 000 ha (Asutushallinnon 1968; Tilastollinen vuosikirja 1959–1967).

Eroavuuden syitä lähemmin tutkittaessa todettiin LINNAMIEHEN (1966, 1968) aineistossa selvä johdonmukaisuus: kasvullisen metsämaan määrä on joka vuosi tasaisesti lisääntynyt, kitumaan ala (huonokasvuisen metsämaan) vastaavasti vähentynyt. Tämä viittaa siihen, että mainitun tilaston metsäalaan kuuluisi myös ojitustoiminnan hyötyala. Se on vuosien 1958 ja 1964 välisenä aikana ollut noin 157 000 ha (LINDFORS 1964; LINNAMIES 1966). Nyt julkaistavien taulukoiden aineisto perustuu ainakin yhden paperipuu-yhtymän osalta kokonaan veroluokituksen mukaisesti pinta-aloihin. Tällöin vain ennen vuotta 1954 suoritettavat ojitukset voivat vaikuttaa lisäävästi metsäalaan. Tämän ajan ojitukset yhtiöiden metsissä olivat kuitenkin erittäin vähäisiä verrattuna ojitustoiminnan kasvuvauhtiin vuosien 1958 ja 1964 välisenä aikana (LINDFORS 1964).

LINNAMIEHEN tietojen ja tämän tilaston

metsäalojen välinen ero voitaneen siten ainakin osittain selittää käsite-eroista johtuvaksi. Toisaalta on myös todettava, että tämän omistajaryhmän aineisto on tilaston muita osia heikompi, sillä paperipuuuyhtymiltä saatua perusaineistoa jouduttiin täydentämään sekä yhtiöille lähe-

tetyillä tiedusteluilla että maataloustilaston tilakortistojen perusteella. Niin ikään tilaston laadinnassa käytetty menetelmä johtaa helposti aliarvioihin, koska etenkin hajanaisen ja suuren omistajaryhmän kaikkien jäsenten löytäminen on erittäin vaikeaa, joskus jopa mahdotonta.

45. Yhteisöjen maan- ja metsänomistus

Yhteisöjen maan- ja metsänomistus on vuodesta 1941 lisääntynyt tasaisesti. Tämä johtuu osaksi sotien jälkeisestä asutustoiminnasta, jonka yhteydessä perustettiin yhteismetsiä eri puolille maata, osaksi metsäteollisuusyhtiöiden elä-

kesäitiöiden viimeaikaisista maanostoista. Yhteismetsien määrä Etelä-Suomessa on kuitenkin vuodesta 1957 lähtien pysynyt lähes samana, ja niiden määrä on lisääntynyt vain Pohjois-Suomessa.

Yhteismetsien ala vuosien 1957 ja 1964 lopussa
The land area of co-operative forests at the end of the years 1957 and 1964.

Vuosi Year	Eteläpuolisko <i>Southern Finland</i>		Pohjoispuolisko <i>Northern Finland</i>		Koko maa <i>Whole country</i>	
	Metsä- ala <i>Forest land</i>	Kokonais- ala <i>Total land area</i>	Metsä- ala <i>Forest land</i>	Kokonais- ala <i>Total land area</i>	Metsä- ala <i>Forest land</i>	Kokonais- ala <i>Total land area</i>
	1000 hehtaaria — 1000 hectares					
1957	67.0	77.3	196.6	269.4	263.6	346.7
1964	69.9	80.7	233.5	299.4	303.3	380.1
Lisäys <i>Increment</i>	2.9	3.4	36.9	30.0	39.7	33.4

Se että yhteismetsien metsäala on lisääntynyt enemmän kuin kokonaisala, johtuu ojitustoiminnan aiheuttamasta metsäalan lisäyksestä.

Muiden yhteisöjen kokonais- ja metsäala on vuodesta 1957 muuttunut seuraavan taulukon mukaisesti.

Muiden yhteisöjen kokonais- ja metsäala vuosien 1957 ja 1964 lopussa.

Total and forest land area owned by societies, co-operatives etc. at the end of the years 1957 and 1964.

Maan osa Part of country	Maaluokka Land class	Vuosi — Year		Lisäys Increment
		1957	1964	
1000 hehtaaria — 1000 hectares				
Eteläpuolisko <i>Southern Finland</i>	Metsäala <i>Forest area</i>	45.0	61.2	16.2 (11.8)
	Kokonaisala <i>Total land area</i>	68.8	91.5	22.7 (11.0)
Pohjoispuolisko <i>Northern Finland</i>	Metsäala <i>Forest area</i>	17.6	24.6	7.0
	Kokonaisala <i>Total land area</i>	29.9	40.9	11.0
Koko maa <i>Whole country</i>	Metsäala <i>Forest area</i>	62.6	85.8	23.2 (18.8)
	Kokonaisala <i>Total land area</i>	98.7	132.4	33.7 (22.0)

Sulkeissa olevat luvut osoittavat metsä- ja kokonaisalan todellisen lisäyksen. Korjaus johtuu siitä, että vuoden 1957 tilastosta on puuttunut erään suuren Keski-Pohjanmaalla toimivan metsätalousoyhtymän pinta-ala.

Ryhmän maaomaisuuden lisäys on aiheutunut lähes kokonaan metsäteollisuusyhtiöiden eläkesäätiöiden maa- ja metsäomaisuushankinnoista. Muiden alaryhmien tiedot on kerätty vuoden 1959 maatalouslaskennan tilakortistois-

ta ja ovat siten suurin piirtein samat kuin vuoden 1957 lopussa. Eläkesäätiöiden vuosien 1957 ja 1965 välisenä aikana hankkima maa-ala olisi näin ollen noin 22 000 ha, josta metsäalan osuus on noin 18 800 ha. Tulos sopii yhteen LINNAMIEHEN (1968) ilmoittamien tietojen kanssa, joiden mukaan eläkesäätiöiden omistuksessa oli vuoden 1967 lopussa maata noin 32 000 ha, josta metsä- ja kitumaata noin 25 000 ha.

46. Yksityisomistus

Asutustoiminnan keskittymisestä maan pohjoisosiin johtuu, että yksityisten hallinnassa oleva kokonaisuus-ala on kasvanut suuresti maan pohjoispuoliskossa (taulukko 12). Eteläpuoliskossa sen sijaan yksityisten hallinnassa vuoden 1964 lopussa oleva maa-ala on hieman pienempi kuin v. 1957 lopussa. Ero johtuu lähinnä valtion, yhteisöjen sekä kuntien maaomaisuuden lisääntymisestä.

Yksityismetsien metsäalan lisäys koko maas-

sa sen sijaan on huomattava. Maan eteläpuoliskossa tämä selittyy etupäässä siitä, että yksityismaiden metsäala on määritetty uuden käsitteen mukaisesti. Tosin ojitustoiminta, vanhojen peltojen metsittyminen ynnä muut vastaavat seikat on tässä yhteydessä myös otettava huomioon. Maan pohjoispuoliskossa, jossa metsäalan käsite on v. 1957 ja 1964 ollut sama, tämä lisäys johtuu edelleen runsaana jatkuneesta asutustoiminnasta.

5. AINEISTON LUOTETTAVUUS

Jo edellisessä kappaleessa on osittain jouduttu tarkastelemaan pinta-alalukujen luotettavuutta vertailtaessa saatuja pinta-aloja muiden tilastojen kesken. Tärkeän vertailu- ja tarkistusmahdollisuuden tarjoavat valtakunnan metsien V inventoinnin tulokset. Omistajaryhmittäiset pinta-alavertailut on kuitenkin pakko rajoittaa koskemaan vain metsäalaa, koska toisaalta metsätalouden joutomaasta ei ollut mahdollista saada täsmällisiä tietoja kaikista omistajaryhmistä ja toisaalta valtakunnan metsien inventoinnissa ei omistajaryhmittäisiä tietoja ole mahdollista saada koko maa-alaa koskevana. Tällöin kunkin omistajaryhmän metsäalaa on

verrattu inventoinnissa saatuun saman omistajaryhmän metsä- ja kitumaan ala.

Inventoinnin metsämaa- ja kitumaa-käsitteet eivät kuitenkaan ole täysin sama-alaiset tässä tilastossa käytetyn metsäala-käsitteen kanssa. Niiden ala on jonkin verran laajempi (Metsätilastoa I 1967). Paremmiin toisiaan vastaaviksi saadaan pinta-alat vasta silloin, kun inventoinnin kitumaasta otetaan huomioon vain V veroluokan osuus, joka Etelä-Suomessa on ollut 61.4 % kitumaan alasta. Tämä korjaus on otettu huomioon oheisen taulukon sulkeissa olevissa pinta-aloissa.

Valtakunnan metsien V inventoinnin ja tämän tilaston mukaiset omistajaryhmittäiset metsäalat maan eteläpuoliskossa.

The comparison of the forest land obtained in the fifth national forest inventory and in this statistics by owner groups in Southern Finland.

Omistajaryhmä <i>Owner group</i>	Metsäala 1000 ha <i>Forest area in 1000 ha</i>	
	Inventointi <i>Inventory</i>	Tilasto <i>Statistics</i>
Valtio — <i>State</i>	801.9 (764.0)	720.5
Kunnat ja seurakunnat <i>Communes and church</i>	284.4 (276.5)	352.9 ^X)
Yhtiöt — <i>Companies</i>	1 200.7 (1 164.8)	1 111.4
Yhteisöt — <i>Co-operatives etc.</i>	122.8 (117.3)	130.9
Yksityiset — <i>Private</i>	9 407.9	9 502.2
Yhteensä — <i>Total</i>	11 817.7	11 817.9

^x) Sisältää kuntainliittojen maita 8 100 ha.

Taulukosta havaitaan, että eri omistajaryhmien pinta-aloissa saattaa esiintyä huomattavia eroja. Valtion ja yhtiöiden metsien pinta-ala on saatu inventoinnissa selvästi suuremmaksi ja kuntien ja seurakuntien sekä yhteisö-metsien pinta-alat pienemmiksi kuin tilastoissa. Kiintoisaa on, että erot eri puolilla Etelä-Suomea ovat kussakin omistajaryhmässä olleet samansuuntaiset, vain niiden suhteellinen suuruus vaihtelee.

Erojen syitä pyrittiin selvittämään lähinnä valtion metsänomistuksessa, jossa kummassakin tilastossa tarkistuksien suorittaminen oli hel-

pointa. Aluksi tutkittiin Satakunnan ja Pohjois-Hämeen piirimetsälautakuntien alueilla, missä erot olivat suhteellisesti suurimpia, kuinka nykyisen inventoinnin arvioimislohkot sijoittuvat valtion maihin nähden. Vertailevaa aineistoa saatiin muuttamalla lohkojen sijaintia kartalla, jolle matsähallituksen maat oli merkitty, ja tutkimalla, kuinka monella loholla kussakin tapauksessa esiintyi valtion maata. Tämän lisäksi vertailtiin inventoinnin ja tilaston pinta-alalukuja pitäjittäin Etelä-Savon piirimetsälautakunnan alueella olevilla valtion mailla. Molemmissa tapauksissa voitiin selvästi todeta inventoinnin

arvioimislohkojen sijoittuneen siten, että valtion metsäalaksi saadaan yliarvio. Eroa selittää myös se, että osa kasvupaikoista, jotka inventoinnissa luetaan metsä- tai kitumaaksi, on metsähallituksen käytännössä luokitettu joutomaaksi.

Päinvastoin kuin valtion ja osakeyhtiöiden maat ovat kuntien ja seurakuntien sekä yhteismetsien osuudet jääneet inventoinnissa pienemmiksi kuin tilastossa. Valtion maiden osalta ero on varsin huomattava. Eri tilastojen mukaan on kuntien ja seurakuntien yhteinen metsäala Etelä-Suomessa ollut seuraava:

31. 12. 1957 (ILVESSALO 1959)	320 504 ha
1959 (Maatalouden 1959)	318 334 ”
1. 1. 1965	352 867 ”
V inventointi (1964—1968)	284 000 ”

Näyttäisi siltä, että inventoinnissa saatu pinta-alaluku on tässäkin tapauksessa epäluotettava, koska se poikkeaa huomattavasti muista. Kysymyksessä voi olla systemaattinen virhe inventoinnissa, sillä merkinnät kyseisten omistajaryhmien metsistä tehtiin kenttäkarttoihin v. 1964—1966 metsänhoidon- ja metsätalousneuvojen antamien tietojen pohjalta, jotka ainakin osittain perustuivat vain heidän paikallistuntemukseensa. Tosin mitään selvää inventoinnin ja tilaston välisten erojen muutosta ei tässä omistajaryhmässä voida havaita myöhemminkään, vaikka kenttäkarttojen omistajaryhmittäiset merkinnät on vuodesta 1967 lähtien pyritty tekemään veroluokituksen ilmakuvien ja kortistojen perusteella.

Kaikkien muiden omistajaryhmien, yksityisiä lukuun ottamatta, yhteinen metsäala inventoinnissa on 2 409 800 ha, ja V veroluokan osuus huomioon otettuna 2 322 600 ha. Vastaava metsäala on tässä tilastossa 2 315 700 ha. Korjattu ala on siten varsin lähellä tässä tilastossa saatua arvoa.

Edellä olevan perusteella näyttää siis siltä, että erojen syitä on etsittävä inventoinnin puolelta. Tämä on ymmärrettävää, kun muistetaan, että siinä saadut pinta-alat perustuvat systemaattiseen näytteeseen ja ovat siten vain estimaatteja koko aineistosta. Jos suhteellisen pienten omistajien maa-ala on jakaantunut epätasaisesti, voi arvioiden satunnaisvirhe olla verrattain suuri.

Toisaalta on myös selvää, että tiedusteluun perustuvassa tilastossa esiintyy puutteita. Esim.

metsäteollisuuden maanomistusta koskevissa tiedoissa on eri tilastojen kesken ristiriitaisuuksia. Tällaisen tilaston tarkkuus määräytyykin sen mukaan, kuinka täydellinen aineisto kussakin omistajaryhmässä on ollut. Sellaiset ryhmät, joihin kuuluu hyvin vähän jäseniä, esim. pelkästään valtio, tai joiden jäsenistö on tarkasti määritettävissä, kuten esim. kunnat ja seurakunnat, voidaan selvittää verrattain tarkasti. Sen sijaan sellaisista omistajaryhmistä, joiden koostumusta ei voida tarkasti määrittää, kuten osakeyhtiöt tai muut yhteisöt, on vaikea saada yhtä täydellisiä tietoja.

Virhemahdollisuuksia lisää myös se, että aineisto koostuu monista eri lähteistä, minkä johdosta käsitteet ovat epäyhtenäisiä. Siten esim. taulukkoihin on jouduttu hyväksymään sellaiset metsäalaa koskevat tiedot, kuin kustakin lähteestä on saatu. Tällöin ovat voineet olla kyseessä joko veroluokat I—V, kasvullinen ja huonokasvuinen metsämaa tai metsä- ja kitumaa riippuen siitä, mitä lukuja tietojen antajilla on kussakin tapauksessa ollut käytettävissään.

Hallinta- ja käyttöoikeutta koskevat epäselvyydet saattavat aiheuttaa saman alueen tilastoimisen kahdesti. Tätä esiintyi etenkin valtion maaomaisuuden selvittelyn yhteydessä. Tarkistuksia tässä mielessä suoritettiin runsaasti, ja lopputuloksissa tällä seikalla tuskin on suurta merkitystä.

Eräillä maanomistajilla saattoi kaiken lisäksi olla puutteelliset tiedot maattensa pinta-aloista, tai niitä ei ollut ollenkaan saatavissa. Tätä esiintyi kaikissa omistajaryhmissä. Tämän johdosta on eräissä tapauksissa jouduttu tyytymään arvioituihin pinta-aloihin. Yleensä kysymyksessä ovat olleet vain pienet alueet, joiden merkitys kokonaisuuden kannalta on vähäinen.

Tilaston laadinnassa saatujen kokemusten perusteella voitaneen luotettavimmin selvitettyinä pitää valtion, kuntien, seurakuntien sekä yhteismetsien maanomistustietoja. Puunjalostusteollisuuden lukujen epävarmuutta lisää se, että tietoja on jouduttu hankkimaan monesta eri lähteestä (paperipuuuyhtymät, tiedustelut, maataloustilasto). Muiden osakeyhtiöiden tiedot perustuvat maataloustilaston tilakortistoon. On mahdollista, että pinta-alat tässä ryhmässä ovat jääneet liian pieniksi, koska tietoja niistä osakeyhtiöistä, jotka vuoden 1959 jälkeen ovat aloittaneet toimintansa, ei ole voitu hankkia.

KIRJALLISUUS

- Asutushallinnon 1/4-vuositilasto. 30. 9. 68. Asutushallitus. Moniste.
- ILVESSALO, MIKKO. 1959. Suomen maan- ja metsänomistussuhteet 1920–1950-luvuilla. MTJ 51.6.
- ILVESSALO, YRJÖ. 1948. Nyky-Suomen metsät. Valtakunnan metsien arviointeihin perustuva kuvaus. MTJ 35.5 Helsinki.
- ILVESSALO, YRJÖ. 1957. Suomen metsät metsänhoitolautakuntien toiminta-alueittain. Valtakunnan metsien inventoinnin tuloksia. MTJ 47.3.
- KUUSELA, KULLERVO. 1967. Helsingin, Lounais-Suomen, Satakunnan, Uudenmaan-Hämeen, Pohjois-Hämeen ja Itä-Hämeen metsävarat vuosina 1964–65. FF 27.
- KUUSELA, KULLERVO ja SALOVAARA, ALLI. 1968. Etelä-Savon, Etelä-Karjalan, Itä-Savon, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon ja Keski-Suomen metsävarat vuosina 1966–67. FF 42.
- LINDFORS, JARL. 1963. Neljän vuosikymmenen hakkuu- ja hoitotyöt Suomen yhtiönmetsissä. Tietoja toiminnasta maamme puunjalostusteollisuuden omista metsissä vuosina 1921–1962. I osa. Suomen Puutalous n:o 11.
- LINDFORS, JARL. 1964. Edell. julk. Osa. Metsäojitus. Suomen Puutalous n:o 10.
- LINNAMIES, OLAVI. 1966. Hakkuu- ja hoitotyöt Suomen yhtiönmetsissä vuosina 1960–1965. Suomen Puutalous n:o 8.
- LINNAMIES, OLAVI. 1968. Yhtiönmetsien hakkuu- ja hoitotyöt 1966–1967. Suomen Puutalous n:o 10.
- Maatalous. Yleinen Maatalouslaskenta 1941. Osa III: Maan omistus ja maan käyttö. Suomen Virallinen Tilasto III. 1948.
- Maatalous. Yleinen Maatalouslaskenta v. 1950. Osa I: Yleinen osa. Suomen Virallinen Tilasto III. 1954.
- Maatalous. Yleinen Maatalouslaskenta v. 1950. Osa III: Metsälötilasto. Suomen Virallinen Tilasto III. 1954.
- Maatalous. Yleinen Maatalouslaskenta 1959. I Nide: Yleinen osa. Suomen Virallinen Tilasto III. 1962.
- Maatalous. Yleinen Maatalouslaskenta 1959. III Nide: Metsälötilasto. Suomen Virallinen Tilasto III:53. 1962.
- Maatalouden peruslaskenta vuonna 1959: Maanomistustilasto. Maataloushallitus, tilastotoimisto. Moniste.
- Metsähallitus. Kertomus metsähallinnon toiminnasta vv. 1957–1961. Suomen Virallinen Tilasto XVIII. 1959–1963.
- Metsähallitus. Kertomus metsähallinnon toiminnasta vv. 1962–1964. Suomen Virallinen Tilasto XVII B: 1–3. 1964–1966.
- Metsätilastoa. I Metsävaranto FF. 32. 1967. Sininen Kirja IX. 1966. Helsinki.
- Suomen Kunnalliskalenteri 1965. Maalaiskuntien Liitto. Helsinki.
- Suomen Tilastollinen Vuosikirja 1951. 1952. Tilastollinen päätoimisto. Helsinki.
- Suomen Valtiokalenteri 1965. Helsingin Yliopisto. Helsinki.
- Tilastollinen vuosikirja 1965. 1966. Tilastollinen päätoimisto. Helsinki.
- Valtion kiinteän omaisuuden luettelo vuodelta 1962. 1965. Helsinki.
- Yleisten teiden pituudet tie- ja vesirakennuspiireittäin 1. 1. 1965. Tie- ja vesirakennushallitus. 1965. Moniste.
- MTJ = Metsäntutkimuslaitoksen julkaisuja
FF = Folia Forestalia

SUMMARY IN ENGLISH

The following tables show the land ownership in Finland at the beginning of the year 1965. The data were collected directly from owners belonging to the owner groups mentioned below, but available statistics were also used. The owner groups of the study were as follows: state, cities and communes, church, companies, collective forests and co-operatives. The size of the private-owned land area was then determined by subtracting, from the total land area, those of the other owner groups.

These statistics were prepared mainly to check the corresponding results obtained from the Fifth National Forest Inventory. Comparison shows that there are considerable differences between the results of the present study and

the Inventory. Further study has shown that these discrepancies are mainly due to sampling errors involved in the Inventory.

However, this type of statistics, too, involves many errors, the magnitude of which mainly depends on the degree to which the population is covered in collecting the data. With regard to the experience obtained, the following owner groups seem to provide the most reliable information: state, cities and communes, church, and collective forests. Particularly the great number of companies and variable sources of data within the group of company forests greatly reduced the reliability of the data on the areas for this owner group.

Taulukko 1. Koko maapinta-alan jakaantuminen omistajaryhmittäin 1. 1. 1965. Koko maa sekä maan etelä- ja pohjoispuolisko.
 Table 1. The total land area by owner groups on January 1, 1965. Whole country, southern and northern Finland.

Omistajaryhmä — Owner group	Koko suomi Whole country		Eteläpuolisko Southern Finland		Pohjoispuolisko Northern Finland	
	ha	%	ha	%	ha	%
1. Valtio — State	8 757 065	28.67	1 005 541	6.25	7 751 524	53.61
11. Valtio a Metsähallitus	8 535 680	27.94	834 783	5.19	7 700 897	53.26
Metsäntutkimuslaitos	8 404 732	27.51	816 900	5.08	7 587 832	52.48
12. Valtio b	130 948	0.43	17 883	0.11	113 065	0.78
121. Valtioneuvosto ja oikeusministeriö	221 385	0.73	170 758	1.06	50 627	0.35
122. Sisäasiainministeriö	10 296	0.03	6 798	0.04	3 498	0.02
a. Poliisilaitos	1 765	0.01	705	•	1 060	0.01
b. Rajavartiolaitos	260	•	25	•	235	•
c. Lääkintöhallitus	929	0.01	425	•	504	0.01
123. Valtiovarainministeriö	576	•	255	•	321	•
124. Puolustusministeriö	110	•	5	•	105	•
125. Opetusministeriö	47 756	0.16	42 109	0.26	5 647	0.04
126. Maatalousministeriö	1 737	0.01	1 378	0.01	359	•
127. Kululaitosten- ja yleisten töiden ministeriö	21 515	0.07	14 767	0.09	6 748	0.05
a. Posti- ja lennätinhallitus ja rakennushallitus	129 150	0.42	97 158	0.61	31 992	0.22
b. Rautatiehallitus	317	•	261	•	56	•
c. Tie- ja vesirakennushallitus	35 600	0.12	28 095	0.18	7 505	0.05
128. Kauppa- ja teollisuusministeriö	93 233	0.30	68 802	0.43	24 431	0.17
129. Sosiaaliministeriö	1 304	•	1 297	0.01	7	•
130. Ahvenanmaan maakunta	5 044	0.02	3 833	0.02	1 211	0.01
2. Kunnallinen maaomaisuus Cities, towns and communes	2 708	0.01	2 708	0.02	—	—
21. Kunnat	457 815	1.50	355 615	2.21	102 200	0.71
22. Kuntaaliitot	442 154	1.45	341 927	2.13	100 227	0.69
3. Seurakunnat — Church	15 661	0.05	13 688	0.08	1 973	0.02
4. Osakeyhtiöt — Companies	159 995	0.52	121 322	0.75	38 673	0.27
41. Metsäteollisuusyhtiöt	1 681 324	5.50	1 290 831	8.03	390 493	2.70
42. Muut yhtiöt	1 578 989	5.17	1 219 579	7.58	359 410	2.49
5. Yhteisöt — Co-operatives, societies etc.	102 335	0.33	71 252	0.45	31 083	0.21
51. Yhteismetsät	512 438	1.68	172 086	1.07	340 352	2.35
52. Muut yhteisöt	380 071	1.25	80 651	0.50	299 420	2.07
6. Yksityiset — Private	132 367	0.43	91 435	0.57	40 932	0.28
Yhteensä — Total	18 978 493	62.13	13 142 735	81.69	5 835 758	40.36
	30 547 000	100.00	16 088 000	100.00	14 459 000	100.00

Taulukko 2. Koko maapinta-alan jakaantuminen omistajaryhmien kesken piirimesälautakuntien toiminta-alueittain 1. 1. 1965.
Table 2. Total land area by owner groups and Forestry Board Districts on January 1, 1965.

Omistajaryhmä — Owner group	Ahvenan-	Helsinki	Lounais-	Sata-	Uusimaa	Pohjois-	Itä-	Etelä-	Etelä-	Itä-	Pohjois-	Pohjois-	Keski-	Etelä-	Vaasa	Keski-	Kainuu	Pohjois-	Koillis-	Lappi
	maa		Suomi	kunta	— Häme	Häme	Häme	Savo	Karjala	Savo	Karjala	Savo	Suomi	Pohjanmaa		Pohjanmaa		Pohjanmaa	Suomi	
1. Valtio — State	2 708	18 549	20 191	68 080	25 806	90 602	27 775	29 748	16 956	32 413	319 612	61 114	116 521	48 025	7 430	120 011	836 307	563 774	1 187 086	5 164 357
Valtio a	—	5 458	2 783	44 507	12 659	81 551	20 772	21 285	3 419	27 878	308 574	48 670	104 985	39 157	1 591	111 494	824 837	549 063	1 182 392	5 144 605
Metsähallitus	—	2 387	2 687	40 402	11 760	79 230	19 026	21 285	3 226	26 445	307 613	48 670	104 746	39 157	402	109 864	823 525	546 818	1 179 312	5 038 177
Metsäntutkimuslaitos	—	3 071	96	4 105	899	2 321	1 746	—	193	1 433	961	—	239	1 189	1 630	1 312	1 312	2 245	3 080	106 428
Valtio b	2 708	13 091	17 408	23 573	13 147	9 051	7 003	8 463	13 537	4 535	11 038	12 444	11 536	8 868	5 839	8 517	1 622	14 711	4 694	19 752
Oikeusministeriö	—	84	70	2 657	591	—	—	15	1 694	—	—	1 686	—	—	1	—	168	1 876	—	—
Sisäasiainministeriö	—	22	2	15	20	4	1	2	256	25	122	190	8	9	27	2	168	20	208	664
Valtiovarainministeriö	—	3	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	105
Puolustusministeriö	—	4 142	6 751	13 871	2 444	702	1 140	1 048	3 595	154	1 465	1 420	2 317	508	467	2 085	986	1 425	—	3 236
Opetusministeriö	—	1 154	60	12	9	9	33	6	11	20	17	9	23	3	12	—	7	108	5	239
Maatalousministeriö	—	243	3 033	92	2 620	793	436	1 463	1 091	343	1 344	641	632	476	694	866	650	2 612	75	3 411
Kulku- ja yleisten töiden ministeriö	—	5 942	6 835	6 693	6 480	7 279	5 367	5 731	6 700	3 993	8 087	8 497	8 032	7 703	4 255	5 564	8 037	8 365	4 406	11 184
Kauppa- ja teollisuusministeriö	—	822	52	68	—	—	—	1	45	—	3	1	—	—	305	—	—	7	—	—
Sosiaaliministeriö	—	679	605	165	983	264	26	197	143	—	—	—	524	169	78	—	—	298	—	913
Ahvenanmaan maakunta	2 708	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Kunnallinen maanomistus	217	31 295	23 266	27 924	19 205	26 220	17 500	20 807	19 163	15 540	33 506	27 821	26 373	31 191	17 847	17 740	24 860	49 524	8 348	19 468
Cities, towns and communes	217	31 295	23 266	27 924	19 205	26 220	17 500	20 807	19 163	15 540	33 506	27 821	26 373	31 191	17 847	17 740	24 860	49 524	8 348	19 468
Kunnat	217	31 184	21 590	26 551	17 711	25 816	17 139	19 578	18 291	15 535	32 800	27 310	25 495	28 060	17 332	17 318	24 845	47 724	8 344	19 314
Kuntaaliitot	—	111	1 676	1 373	1 494	404	361	1 229	872	5	706	511	878	3 131	515	422	15	1 800	4	154
3. Seurakunnat — Church	2 459	5 098	5 353	5 165	3 571	6 340	4 279	10 127	6 051	6 591	9 643	9 711	12 860	13 373	9 607	11 094	10 346	15 421	2 578	10 328
4. Yhtiöt — Companies	145	35 882	14 559	29 712	43 118	73 553	25 938	73 056	96 075	59 058	313 996	265 492	212 094	19 668	4 255	24 230	261 126	54 012	27 347	48 008
Metsäteollisuusyhtiöt	—	23 992	7 103	28 442	28 918	71 876	24 161	64 298	92 118	57 926	309 069	263 491	206 263	18 540	1 257	22 125	257 433	46 095	23 800	32 082
Muut yhtiöt	145	11 890	7 456	1 270	14 200	1 677	1 777	8 758	3 957	1 132	4 927	2 001	5 831	1 128	2 998	2 105	3 693	7 917	3 547	15 926
5. Yhteisömetset	195	8 450	25 403	16 908	7 241	6 917	10 077	6 454	4 589	2 052	11 712	17 693	9 542	11 996	5 977	26 880	13 908	43 795	214 040	68 609
Co-operatives, societies etc.	195	8 450	25 403	16 908	7 241	6 917	10 077	6 454	4 589	2 052	11 712	17 693	9 542	11 996	5 977	26 880	13 908	43 795	214 040	68 609
Yhteisömetset	—	—	18 634	7 605	4 026	2 575	7 105	1 250	1 870	—	6 762	9 859	5 733	6 498	—	8 734	7 916	24 450	208 778	58 276
Muut yhteisöt	195	8 450	6 769	9 303	3 215	4 342	2 972	5 204	2 719	2 052	4 950	7 834	3 809	5 498	5 977	18 146	5 992	19 345	5 262	10 333
6. Yksityismetset — Private	142 406	556 726	844 228	880 211	721 059	853 368	736 431	845 808	694 166	506 346	1 070 531	1 291 169	1 152 610	1 328 747	625 884	893 045	1 028 453	1 687 474	1 125 601	1 994 230
Yhteensä — Total	148 000	656 000	933 000	1 028 000	820 000	1 057 000	822 000	986 000	837 000	622 000	1 759 000	1 673 000	1 530 000	1 453 000	671 000	1 093 000	2 175 000	2 414 000	2 565 000	7 305 000

hehtaaria — hectares

Taulukko 3. Metsäalan jakaantuminen omistajaryhmittäin 1. 1. 1965. Koko maa sekä maan etelä- ja pohjoispuolisko.
 Table 3. Forest area by owner groups on January 1, 1965. Whole country, southern and northern Finland.

Omistajaryhmä — Owner group	Koko Suomi Whole country		Eteläpuolisko Southern Finland		Pohjoispuolisko Northern Finland	
	ha	%	ha	%	ha	%
1. Valtio — State	5 460 172	24.72	722 084	6.07	4 738 088	46.45
11. Valtio a Metsähallitus	5 405 722	24.47	677 342	5.69	4 728 380	46.36
Metsäntutkimuslaitos	5 320 544	24.08	662 683	5.57	4 657 861	45.67
12. Valtio b	85 178	0.39	14 659	0.12	70 519	0.69
121. Valtioneuvosto ja oikeusministeriö	54 450	0.25	44 742	0.38	9 708	0.09
122. Sisäasiainministeriö	2 239	0.01	1 550	0.01	689	0.01
a. Poliisilaitos	495	•	93	•	402	•
b. Rajavartiolaitos	—	—	—	—	—	—
c. Lääkintöhallitus	154	•	20	•	134	•
123. Valtiovarainministeriö (Tulli)	341	•	73	•	268	•
124. Puolustusministeriö	—	—	—	—	—	—
125. Opetusministeriö	31 951	0.15	27 734	0.23	4 217	0.04
126. Maatalousministeriö	600	•	584	0.01	16	•
127. Kululaitosten ja yleisten töiden ministeriö	13 359	0.06	9 726	0.08	3 633	0.04
a. Posti- ja lennätinhallitus ja rakennushallitus	943	•	641	0.01	302	•
b. Rautatiehallitus	23	•	19	•	4	•
c. Tie- ja vesirakennushallitus	920	•	622	0.01	298	•
128. Kauppa- ja teollisuusministeriö	540	•	540	0.01	—	—
129. Sosiaaliministeriö	2 744	0.02	2 295	0.02	449	•
130. Ahvenanmaan maakunta	1 579	0.01	1 579	0.01	—	—
2. Kunnallinen maanomaisuus Cities, towns and communes	325 905	1.48	255 754	2.15	70 151	0.69
21. Kunnat	316 743	1.44	247 619	2.08	69 124	0.68
22. Kuntaileiitot	9 162	0.04	8 135	0.07	1 027	0.01
3. Seurakunnat — Churches	125 286	0.57	98 503	0.83	26 783	0.26
4. Osakeyhtiöt — Companies	1 397 971	6.33	1 111 570	9.35	286 401	2.81
41. Metsäteollisuusyhtiöt	1 329 574	6.02	1 062 050	8.93	267 524	2.62
42. Muut yhtiöt	68 397	0.31	49 520	0.42	18 877	0.19
5. Yhteisömsät — Co-operatives, societies etc.	389 174	1.76	131 051	1.10	258 123	2.53
51. Yhteisömsät	303 329	1.37	69 865	0.59	233 464	2.29
52. Muut yhteisöt	85 845	0.39	61 186	0.51	24 659	0.24
6. Yksityiset — Private	14 390 492	65.14	9 570 038	80.50	4 820 454	47.26
Yhteensä — Total	22 089 000	100.00	11 889 000	100.00	10 200 000	100.00

Taulukko 4. Metsäalan jakaantuminen omistajaryhmien kesken piinmetsätaakuntien toiminta-alueittain 1. 1. 1965.
Table 4. Forest area by owner groups and Forestry Board Districts on January 1, 1965.

Omistajaryhmä — Owner group	Ahvenan- maa	Helsinki	Lounais- Suomi	Sata- kunta	Uusimaa — Häme	Pohjois- Häme	Iä- Häme	Etelä- Savo	Etelä- Karjala	Iä- Savo	Pohjois- Karjala	Pohjois- Savo	Keski- Suomi	Etelä- Pohjanmaa	Vaasa	Keski- Pohjanmaa	Kainuu	Pohjois- Pohjanmaa	Kottia- Suomi	Lappi
1. Valtio — State	1 579	8 557	8 355	33 649	14 827	71 381	21 110	22 490	6 211	27 482	267 816	44 069	90 614	24 250	2 189	77 505	618 771	344 499	877 770	2 897 048
Valtio a	—	4 799	1 537	24 513	10 536	70 275	20 091	20 352	2 959	27 080	265 641	41 334	88 012	23 584	1 229	75 400	617 105	341 544	877 641	2 892 090
Metsähallitus	—	1 948	1 456	22 128	9 694	68 021	18 363	20 352	2 876	25 768	264 720	41 334	87 784	23 584	328	74 327	615 925	339 832	875 402	2 826 702
Metsänvirkkumalaitos	—	2 851	81	2 385	842	2 254	1 728	—	83	1 312	921	—	228	901	1 073	1 180	1 180	1 712	2 239	65 388
Valtio b	1 579	3 758	6 818	9 136	4 291	1 106	1 019	2 138	3 252	402	2 175	2 735	2 602	666	960	2 105	1 666	2 955	129	4 958
Oikeusministeriö	—	37	—	91	89	—	—	—	167	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sisäasiainministeriö	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Valtiovarainministeriö	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Puolustusministeriö	—	2 359	4 897	8 916	1 699	361	807	745	2 134	89	1 168	1 045	1 653	176	224	1 461	700	985	—	2 532
Opetusministeriö	—	574	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Maatalousministeriö	—	92	1 493	59	1 717	549	171	1 173	814	259	969	418	520	354	522	616	485	1 302	50	1 796
Kulttuuri- ja yleisten töiden ministeriö	—	20	5	30	127	41	20	58	32	54	38	33	52	72	31	28	67	86	14	135
Kauppa- ja teollisuusministeriö	—	334	10	40	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	146	—	—	—	—	—
Sosiaaliministeriö	—	342	403	—	659	155	21	162	75	—	—	—	377	64	37	—	—	—	—	—
Ahvenanmaan maakunta	1 579	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Kunnallinen maanomistus Cities, towns and communes	152	17 990	14 342	17 795	12 702	21 636	13 505	16 621	12 770	13 554	26 770	22 559	22 160	20 029	11 315	11 854	18 676	32 895	5 859	12 721
Kunnat	152	17 933	13 347	16 974	11 754	21 444	13 266	15 624	12 182	13 552	26 213	22 223	21 445	18 905	10 969	11 636	18 675	31 927	5 859	12 663
Kuntainliitot	—	57	995	821	948	192	239	997	588	2	557	336	715	1 124	346	218	1	968	—	58
3. Seurakunnat — Church	1 238	3 294	3 782	4 141	2 766	5 593	3 855	9 018	5 155	5 877	8 187	8 311	11 698	9 621	8 462	7 505	8 143	10 260	1 910	6 470
4. Yhtiöt — Companies	123	27 111	9 965	23 792	36 469	65 629	24 290	67 534	84 422	55 639	258 533	238 987	184 856	13 117	2 928	18 175	206 293	32 368	18 822	28 918
Metsäteollisuusyhtiöt	—	19 785	5 824	23 290	25 486	64 467	22 915	60 670	81 368	54 723	255 343	237 874	180 207	12 522	840	16 736	203 846	26 898	16 298	20 482
Muut yhtiöt	123	7 326	4 141	502	10 983	1 162	1 375	6 864	3 054	916	3 190	1 113	4 649	595	2 088	1 439	2 447	5 470	2 524	8 436
5. Yhteisömetset Co-operatives, societies etc.	141	5 776	21 309	13 693	6 104	5 985	9 366	5 486	3 794	1 559	10 289	14 295	7 840	7 934	2 509	14 971	10 987	27 627	164 267	55 242
Yhteisömetset	—	—	16 229	6 786	3 857	2 543	6 983	1 223	1 812	—	6 240	7 943	4 985	4 682	—	6 582	6 238	16 036	161 260	49 930
Muut yhteisöt	141	5 776	5 080	6 907	2 247	3 442	2 383	4 263	1 982	1 559	4 049	6 352	2 855	3 252	2 509	8 389	4 749	11 591	3 007	5 312
6. Yksityismetset — Private	67 860	349 272	462 247	609 930	475 132	631 776	534 874	697 851	517 648	412 889	842 405	1 021 779	977 832	900 049	432 597	634 990	942 130	1 266 351	981 372	1 630 601
Yhteensä — Total	71 000	412 000	520 000	703 000	548 000	802 000	607 000	819 000	630 000	517 000	1 414 000	1 350 000	1 295 000	975 000	460 000	765 000	1 805 000	1 714 000	2 050 000	4 631 000

Taulukko 5. Valtion maaomaisuus piirimetsälautakunnittain 1. 1. 1965.

Table 5. The land area owned by the state by Forestry Board Districts on January 1, 1965.

Piirimetsä- lautakunta Forestry Board District	Metsäala Forest land	Joutomaa Waste land	Muu maa Other land	Yhteensä Total
	hehtaaria – hectares			
Ahvenanmaa	1 579	666	463	2 708
Helsinki	8 557	664	9 328	18 549
Lounais-Suomi	8 355	2 823	9 013	20 191
Satakunta	33 649	22 702	11 729	68 080
Uusimaa-Häme	14 827	1 359	9 620	25 806
Pohjois-Häme	71 381	10 303	8 918	90 602
Itä-Häme	21 110	492	6 173	27 775
Etelä-Savo	22 490	750	6 508	29 748
Etelä-Karjala	6 211	472	10 273	16 956
Itä-Savo	27 482	446	4 485	32 413
Pohjois-Karjala	267 816	41 235	10 561	319 612
Pohjois-Savo	44 069	7 154	9 891	61 114
Keski-Suomi	90 614	16 035	9 872	116 521
Etelä-Pohjanmaa	24 250	15 174	8 601	48 025
Vaasa	2 189	371	4 870	7 430
Keski-Pohjanmaa	77 505	35 582	6 924	120 011
Kainuu	618 771	203 707	13 829	836 307
Pohjois-Pohjanmaa	344 499	206 638	12 637	563 774
Koillis-Suomi	877 770	300 587	8 729	1 187 086
Lappi	2 897 048	2 248 042	19 267	5 164 357
Yhteensä	5 460 172	3 115 202	181 691	8 757 065

Taulukko 6. Metsähallinnon taloustoiminnan piiriin kuuluva maa piirimetsälautakunnittain
1. 1. 1965. x)

Table 6. The actively managed forest land of State Board of Forestry by Forestry Board Districts
on January 1, 1965.

Piirimetsä- lautakunta Forestry Board District	Kasvullinen metsämaa Productive forest land	Kitumaa Poorly productive forest land	Metsäala Forest land	Joutomaa Waste land	Yhteensä Total
	hehtaaria — hectares				
Helsinki	1 348	588	1 936	309	2 245
Lounais-Suomi	866	334	1 200	693	1 893
Satakunta	10 521	2 229	12 750	7 422	20 172
Uusimaa-Häme	8 313	1 181	9 494	1 116	10 610
Pohjois-Häme	57 877	7 702	65 579	9 183	74 762
Itä-Häme	16 978	1 067	18 045	408	18 453
Etelä-Savo	17 690	1 996	19 686	592	20 278
Etelä-Karjala	2 500	197	2 697	175	2 872
Itä-Savo	22 839	1 882	24 721	384	25 105
Pohjois-Karjala	208 826	54 805	263 631	40 867	304 498
Pohjois-Savo	34 331	6 819	41 150	7 110	48 260
Keski-Suomi	72 753	12 154	84 907	15 144	100 051
Etelä-Pohjanmaa	18 191	3 962	22 153	13 016	35 169
Vaasa	303	25	328	38	366
Keski-Pohjanmaa	50 680	23 208	73 888	34 346	108 234
Kainuu	501 972	107 108	609 080	202 039	811 119
Pohjois-Pohjanmaa	276 444	52 581	329 025	192 484	521 509
Koillis-Suomi	671 878	163 579	835 457	289 905	1 125 362
Lappi	1 689 789	384 772	2 074 561	896 412	2 970 973
Yhteensä — Total	3 664 099	826 189	4 490 288	1 711 643	6 201 931

x) Sisältää kuitenkin hakkuukieltoalueet.

Taulukko 7. Metsäteollisuusyhtiöiden maanomistus piirimetsälautakunnittain v:n 1965 alussa.
 Table 7. The land area owned by the forest industry by Forestry Board Districts at the beginning of the year 1965.

Piirimetsä- lautakunta <i>Forestry Board District</i>	Metsäala <i>Forest land</i>	Joutomaa <i>Waste land</i>	Muu maa <i>Other land</i>	Yhteensä <i>Total</i>
	hehtaaria — <i>hectares</i>			
Helsinki	19 785	2 322	1 885	23 992
Lounais-Suomi	5 824	1 092	187	7 103
Satakunta	23 290	4 530	622	28 442
Uusimaa-Häme	25 486	2 619	813	28 918
Pohjois-Häme	64 467	6 196	1 213	71 876
Itä-Häme	22 915	769	477	24 161
Etelä-Savo	60 670	3 435	193	64 298
Etelä-Karjala	81 368	8 861	1 889	92 118
Itä-Savo	54 723	2 896	307	57 926
Pohjois-Karjala	255 343	52 520	1 206	309 069
Pohjois-Savo	237 874	24 435	1 182	263 491
Keski-Suomi	180 207	25 044	1 012	206 263
Etelä-Pohjanmaa	12 522	5 816	202	18 540
Vaasa	840	417	—	1 257
Keski-Pohjanmaa	16 736	5 312	77	22 125
Kainuu	203 846	52 924	663	257 433
Pohjois-Pohjanmaa	26 898	18 731	466	46 095
Koillis-Suomi	16 298	7 353	149	23 800
Lappi	20 482	11 314	286	32 082
Yhteensä — <i>Total</i>	1 329 574	236 586	12 829	1 578 989

Taulukko 8. Kunnallinen maaomaisuus piirimetsälautakunnittain 1. 1. 1965.
 Table 8. The land area owned by cities, towns and communes on January 1, 1965.

Piirimetsä- lautakunta <i>Forestry Board District</i>	Metsäala <i>Forest land</i>	Joutomaa <i>Waste land</i>	Muu maa <i>Other land</i>	Yhteensä <i>Total</i>
	hehtaaria — <i>hectares</i>			
Ahvenanmaa	152	57	8	217
Helsinki	17 933	1 296	11 955	31 184
Lounais-Suomi	13 347	3 050	5 193	21 590
Satakunta	16 974	3 917	5 660	26 551
Uusimaa-Häme	11 754	1 662	4 295	17 711
Pohjois-Häme	21 444	1 315	3 057	25 816
Itä-Häme	13 266	387	3 486	17 139
Etelä-Savo	15 624	1 822	2 132	19 578
Etelä-Karjala	12 182	786	5 323	18 291
Itä-Savo	13 552	658	1 325	15 535
Pohjois-Karjala	26 213	3 157	3 430	32 800
Pohjois-Savo	22 223	1 670	3 417	27 310
Keski-Suomi	21 445	1 919	2 131	25 495
Etelä-Pohjanmaa	18 905	7 488	1 667	28 060
Vaasa	10 969	925	5 438	17 332
Keski-Pohjanmaa	11 636	4 253	1 429	17 318
Kainuu	18 675	3 734	2 436	24 845
Pohjois-Pohjanmaa	31 927	11 630	4 167	47 724
Koillis-Suomi	5 859	1 567	918	8 344
Lappi	12 663	3 606	3 045	19 314
Yhteensä — <i>Total</i>	316 743	54 899	70 512	442 154

Taulukko 9. Seurakuntien maanomistus piirimetsälautakunnittain 1. 1. 1965.
 Table 9. The land area owned by the church on January 1, 1965.

Piirimetsä- lautakunta Forestry Board District	Metsäala Forest land	Muu maa Other land	Yhteensä Total
	hehtaaria — hectares		
Ahvenanmaa	1 238	1 221	2 459
Helsinki	3 294	1 804	5 098
Lounais-Suomi	3 782	1 571	5 353
Satakunta	4 141	1 024	5 165
Uusimaa-Häme	2 766	805	3 571
Pohjois-Häme	5 593	747	6 340
Itä-Häme	3 855	424	4 279
Etelä-Savo	9 018	1 109	10 127
Etelä-Karjala	5 155	896	6 051
Itä-Savo	5 877	714	6 591
Pohjois-Karjala	8 187	1 456	9 643
Pohjois-Savo	8 311	1 400	9 711
Keski-Suomi	11 698	1 162	12 860
Etelä-Pohjanmaa	9 621	3 752	13 373
Vaasa	8 462	1 145	9 607
Keski-Pohjanmaa	7 505	3 589	11 094
Kainuu	8 143	2 203	10 346
Pohjois-Pohjanmaa	10 260	5 161	15 421
Koillis-Suomi	1 910	668	2 578
Lappi	6 470	3 858	10 328
Yhteensä — Total	125 286	34 709	159 995

Taulukko 10. Yhteismetsien maanomistus piirimetsälautakunnittain 1. 1. 1965.
 Table 10. The land area of co-operative forests by Forestry Board Districts on January 1, 1965.

Piirimetsä- lautakunta Forestry Board District	Metsäala Forest land	Joutomaa Waste land	Muu maa Other land	Yhteensä Total
	hehtaaria — hectares			
Helsinki	—	—	—	—
Lounais-Suomi	16 229	2 384	21	18 634
Satakunta	6 786	819	—	7 605
Uusimaa-Häme	3 857	169	—	4 026
Pohjois-Häme	2 543	27	5	2 575
Itä-Häme	6 983	94	28	7 105
Etelä-Savo	1 223	27	—	1 250
Etelä-Karjala	1 812	58	—	1 870
Pohjois-Karjala	6 240	521	1	6 762
Pohjois-Savo	7 943	1 916	—	9 859
Keski-Suomi	4 985	706	42	5 733
Etelä-Pohjanmaa	4 682	1 816	—	6 498
Vaasa	—	—	—	—
Keski-Pohjanmaa	6 582	2 152	—	8 734
Kainuu	6 238	1 677	1	7 916
Pohjois-Pohjanmaa	16 036	8 414	—	24 450
Koillis-Suomi	161 260	43 865	3 653	208 778
Lappi	49 930	8 336	10	58 276
Yhteensä — Total	303 329	72 981	3 761	380 071

Taulukko 11. Suomen metsänomistus vuosina 1957 ja 1965. Metsäala, koko maa sekä maan etelä- ja pohjoispuolisko.

Table 11. The land ownership in Finland in years 1957 and 1965. Forest area. Whole country, southern and northern Finland.

Koko maa – Whole country:

Omistajaryhmä Owner group	v. – y. 1957		v. – y. 1965	
	ha	%	ha	%
Valtio – State	5 962 650	27.96	5 460 172	24.72
Kunnat – Cities etc.	288 591	1.35	325 905	1.48
Seurakunnat – Church	130 567	0.61	125 286	0.57
Yhtiöt – Companies	1 519 609	7.12	1 397 971	6.33
Yhteisöt – Co-operatives etc.	326 249	1.53	389 174	1.76
Yksityiset – Private	13 102 334	61.43	14 390 492	65.14
Yhteensä – Total	21 330 000	100.00	22 089 000	100.00

Eteläpuolisko – Southern Finland:

Valtio – State	755 073	6.48	722 084	6.07
Kunnat – Cities etc.	223 197	1.92	255 754	2.15
Seurakunnat – Church	97 307	0.84	98 503	0.83
Yhtiöt – Companies	1 221 682	10.49	1 111 570	9.35
Yhteisöt – Co-operatives etc.	112 004	0.97	131 051	1.10
Yksityiset – Private	9 234 737	79.30	9 570 038	80.50
Yhteensä – Total	11 644 000	100.00	11 889 000	100.00

Pohjoispuolisko – Northern Finland:

Valtio – State	5 207 577	53.76	4 738 088	46.45
Kunnat – Cities etc.	65 394	0.68	70 151	0.69
Seurakunnat – Church	33 260	0.34	26 783	0.26
Yhtiöt – Companies	297 927	3.08	286 401	2.81
Yhteisöt – Co-operatives etc.	214 245	2.21	258 123	2.53
Yksityiset – Private	3 867 597	39.93	4 820 454	47.26
Yhteensä – Total	9 686 000	100.00	10 200 000	100.00

Taulukko 12. Suomen maanomistus vuosina 1941—1964.

Lähteet: Maataloustilasto vv. 1941, 1950, 1959, ILVESSALO 1948 ja 1957 sekä ILVESSALO 1959.
 Table 12. *The development of land ownership in Finland in 1941—1964.*

Sources: *Census of Agriculture in years 1941, 1950, 1959, ILVESSALO 1948 and 1957, ILVESSALO 1959.*

Omistajaryhmiä Owner group	Vuosi 1941 1)		Vuosi 1944		Vuosi 1950		Vuosi 1953		Vuosi 1957		Vuosi 1959		Vuosi 1964	
	1000 ha	%	1000 ha	%	1000 ha	%	1000 ha	%	1000 ha	%	1000 ha	%	1000 ha	%
Valtio State	11 716	37.1	10 718	35.1	10 055	33.0	9 700	31.8	9 377	30.7	10 029	34.7	8 757	28.7
Kunnat Cities etc.	431	1.4	440	1.4	319	1.0	372	1.2	399	1.3	348	1.2	458	1.5
Seurakunnat Church	237	0.8	260	0.9	159	0.5	158	0.5	158	0.5	150	0.5	160	0.5
Yhtiöt Companies	2 221	7.0	1 945	6.4	1 712	5.6	1 700	5.6	1 700	5.6	1 752	6.1	1 681	5.5
Yhteisöt Co-operatives etc.	56	0.2	2)		282	1.0	2)		446	1.4	478	1.6	512	1.7
Yksityiset Private	16 893	53.5	17 139	56.2	18 018	58.9	18 610	60.9	18 460	60.5	16 162	55.9	18 979	62.1
Yhteensä Total	31 554	100.0	30 502	100.0	30 545	100.0	30 540	100.0	30 540	100.0	28 919	100.0	30 547	100.0

1) Moskovan rauhan mukainen alue. — Area according to the peace of Moscow.

2) Ryhmän pinta-ala sisältäyty yksityismaitiin. — The areas of the group are included into those of private forests.

Taulukko 13. Suomen metsänomistus vuosina 1941–1964.

Lähteet: Maataloustilasto v. 1941, 1950, 1959. ILVESSALO 1948 ja 1957 sekä ILVESSALO 1959.
 Table 13. The development of forest ownership in Finland in 1941–1964.

Sources: Census of Agriculture in years 1941, 1950, 1959. ILVESSALO 1948 and 1957, ILVESSALO 1959.

Omistajaryhmä Owner group	Vuosi 1941 1) Year		Vuosi 1944 Year		Vuosi 1950 Year		Vuosi 1953 Year		Vuosi 1957 Year		Vuosi 1959 Year		Vuosi 1964 Year	
	1000 ha	%	1000 ha	%	1000 ha	%	1000 ha	%	1000 ha	%	1000 ha	%	1000 ha	%
Valtio State	7 268	37.4	7 600	35.1	6 558	32.9	6 740	30.8	5 963	28.0	6 467	32.5	5 460	24.7
Kunnat Cities etc.	341	1.8	330	1.5	261	1.3	270	1.2	289	1.4	284	1.4	326	1.5
Seurakunnat Church	185	1.0	210	1.0	135	0.7	142	0.7	130	0.6	127	0.6	125	0.6
Yhtiöt Companies	1 957	10.1	1 720	7.9	1 538	7.7	1 531	7.0	1 520	7.1	1 510	7.7	1 398	6.3
Yhteisöt Co-operatives etc.	47	0.2	2)		210	1.1	2)		326	1.5	354	1.8	389	1.8
Yksityiset Private	9 612	49.5	11 810	54.5	11 220	56.3	13 191	60.3	13 102	61.4	11 038	56.0	14 391 ³⁾	65.1
Yhteensä Total	19 410	100.0	21 670	100.0	19 922	100.0	21 874	100.0	21 330	100.0	19 780	100.0	22 089	100.0

1) Moskovan rauhan mukainen alue. — Area according to the peace of Moscow

2) Ryhmän pinta-ala sisältyy yksityismaihin. — The areas of the group are included into those of private forests

3) Muuttuneiden käsitteiden johdosta ei täysin vertailukelpoinen edellisiin. (Vrt. sivu 13.) — Because of the changes in the site classification not completely referable with the previous statistics (page 13).

- No 43 Eero Paavilainen: Vanhojen rämemäntyjen kasvun elpyminen lannoituksen vaikutuksesta. On the response to fertilization of old pine trees growing on pine swamps.
- No 44 Lalli Laine: Kuplamörsky, (*Rhizina undulata* Fr.), uusi metsän tuhosiemi maassamme. *Rhizina undulata* Fr., a new forest disease in Finland.
- No 45 Pentti Koivisto: Etelä- ja Pohjois-Karjalan, Itä-, Etelä- ja Pohjois-Savon sekä Keski-Suomen koivuvarat. Birch resources in Forestry Board Districts of Etelä- and Pohjois-Karjala, Itä-, Etelä- and Pohjois-Savo and Keski-Suomi.
- No 46 Terho Huttunen: Suomen puunkäyttö vuonna 1966, ennakkotietoja vuodelta 1967 ja ennuste vuodelle 1968. Wood utilization in Finland in 1966, preliminary data for 1967 and forecast for 1968.
- No 47 Metsätilastoa 1950—67. Forest Statistics of Finland 1950—67.
- No 48 Tarmo Peltomäki ja Heikki Veijalainen: Kiinteistöjen käyttämän lämpöenergian ominaiskulutus. Specific consumption of thermal energy utilized by real estates.
- No 49 Seppo Ervasti ja Kullervo Kuusela: Suomen metsätase vuosina 1953—66. Forest balance of Finland in 1953—66.
- No 50 Kalevi Asikainen: Tasausvara ja sahatavaran tasaus. On the trimming allowance and trimming.
- No 51 Teuri J. Salminen: Havusahatukkien kuutiointi kuoren päältä mitatun läpimitan perusteella. On cubing coniferous saw logs on the basis of measurements taken on the bark.
- No 52 Olli Makkonen: Paperipuiden pituuden vaikutuksesta runkojen hyväksikäyttöön minimiläpimitan ollessa 5 cm. On the influence of the length of pulpwood bolts on the degree of utilization of tree stems when the minimum diameter is 5 cm.
- No 53 Simo Poso, Christian Keil and Tapani Honkanen: Comparison of film-scale combinations in examining some stand characteristics from aerial photographs. Eri filmi-mittakaavayhdistelmät eräiden metsikkötunnusten ilmakuvatulkinnassa.
- No 54 Pertti Veckman: Suomen piensahat vuosina 1965 ja 1967. Small sawmills in Finland in 1965 and 1967.
- No 55 Kimmo Paarlahti ja Kalevi Karsisto: Koetuloksia kaliummetafosfaatin, raakafosfaatin, hienofosfaatin ja superfosfaatin käyttökelpoisuudesta suometsien lannoituksessa. On the usability of potassium metaphosphate, raw phosphate, rock phosphate and superphosphate in fertilizing peatland forests.
- 1969 No 56 Terho Huttunen: Länsi-Suomen havusahatukkien koko ja laatu vuonna 1966. The size and quality of coniferous sawlogs in western Finland in 1966.
- No 57 Metsäntutkimuslaitoksen päätös puutavaran mittauksessa käytettävistä muuntoluvuista ja kuutiomistaulukoista. Skogsforskningsinstitutets beslut beträffande omvandlingskoefficienterna och kuberings-tabellerna, som används vid virkesmätning.
- No 58 Paavo Tiihonen: Puutavaralajitaulukot. 2. Maan eteläpuoliskon mänty, kuusi ja koivu.
- No 59 Paavo Tiihonen: Puutavaralajitaulukot. 3. Männyn ja kuusen uudet paperipuutaulukot.
- No 60 Paavo Tiihonen: Puutavaralajitaulukot. 4. Maan pohjoispuoliskon mänty ja kuusi.
- No 61 Matti Aitolahti ja Olavi Huikari: Metsäojien konekaivun vaikeusluokitus ja hinnoittelu. Classification of digging difficulty and pricing in forest ditching with light excavators.
- No 62 Kullervo Kuusela ja Alli Salovaara: Etelä-Pohjanmaan, Vaasan ja Keski-Pohjanmaan metsävarat vuonna 1968. Forest resources in the Forestry Board Districts of Etelä-Pohjanmaa, Vaasa and Keski-Pohjanmaa in 1968.
- No 63 Arno Uusvaara: Maan ja metsän omistus Suomessa v. 1965 alussa ja sen kehitys v. 1957—65. Land and forest ownerships in Finland 1965 and their development during 1957—65.

Myynti — Available for sale at: Valtion painatuskeskus, Annankatu 44, Helsinki 10, p. 645 121
Merkintä O D C tarkoittaa metsäkirjallisuuden kansainvälistä Oxford-luokitusjärjestelmää

